

Barbara Budyńska
Małgorzata Jezierska
Instytut Książki i Czytelnictwa BN

Porównanie sytuacji bibliotek powiatowych w latach 2002-2003 (stan na 31.10.2003 r.)

Informację o bibliotekach powiatowych przygotowano na podstawie materiałów otrzymanych z wojewódzkich bibliotek publicznych. Z dostępnych materiałów wynika, że proces powstawania bibliotek powiatowych nie został zakończony. W obrębie tych instytucji zachodzą zmiany ilościowe i strukturalne, wynikające nie tylko ze zmian administracyjnych kraju, ale również z podejmowania decyzji przez władze samorządowe (organizatorów) o powstawaniu nowych placówek, a tym samym uzupełnianiu sieci bibliotek, wypowiedaniu dotychczasowych umów bibliotekom pełniącym zadania ponadlokalne i zlecaniu ich innym placówkom.

Niniejsze zestawienia są uzupełnieniem *Raportu o bibliotekach powiatowych* zamieszczonego w Serwisie EBIB-u – Raporty, Projekty.

Liczba powiatów:

Rok	Liczba powiatów:		
	ogółem	pow. ziemskich	pow. grodzkich
2002	380	314	66
różnica	-1	-	-1
2003	379	314	65

Struktura administracyjna na poziomie powiatów w 2003 r. w porównaniu z 2002 r. nie uległa zasadniczym zmianom, jedynie Wałbrzych, dotychczas posiadający status miasta na prawach powiatu, utracił swe funkcje grodzkie. Obecnie powiat ziemski wałbrzyski oraz Wałbrzych – miasto na prawach powiatu stanowią jedną jednostkę administracyjną.

Liczba powiatów realizujących zadania ponadlokalne:

Rok	Liczba powiatów realizujących zadania ponadlokalne	
	ogółem	dla pow. ziemskich
2002	269	203
różnica	+11* (4,1 %)	+12 (5,9 %)
2003	280	215

Obecnie zadania ponadlokalne realizuje 280 powiatów, tj. o 11 powiatów więcej w stosunku do 2002 r. Biblioteki powiatowe funkcjonują w 215 powiatach ziemskich (wzrost o 12 powiatów w porównaniu z minionym rokiem). Pomimo powołania bibliotek w 12 powiatach ziemskich, przyrost w ogółem jest mniejszy z uwagi na sytuację w Wałbrzychu.

Liczba bibliotek realizujących zadania o zasięgu powiatowym:

Rok	Liczba bibliotek realizujących zadania powiatowe			
	ogółem	ziemskich	ziemskich i grodzkich	grodzkich
2002	251	178	27	46
różnica	+13* (5,2 %)	+14** (7,9 %)	-2***	+1****
2003	264	192	25	47

* Biblioteki nowe powołano w 12 powiatach ziemskich, a 2 biblioteki o zadaniach grodzkich i ziemskich stały się bibliotekami powiatowymi ziemskimi. Z WBP w Kielcach, która do 2002r. oprócz funkcji wojewódzkich realizowała zadania powiatowe dla powiatu grodzkiego i ziemskiego, wydzielono MBP (przejęła ona funkcje biblioteki miasta na prawach powiatu). Przy WBP w Kielcach pozostały funkcje wojewódzkie oraz powierzone zadania powiatu ziemskiego. Zmieniła się także sytuacja Powiatowej Biblioteki Publicznej w Wałbrzychu (do 2002 r. była ona biblioteką dla powiatu grodzkiego i ziemskiego – po utworzeniu jednej jednostki administracyjnej jest biblioteką dla powiatu ziemskiego).

** W stosunku do 2003 r. przybyło 14 bibliotek realizujących zadania w powiatach ziemskich – 12 bibliotek powołano w powiatach, w których nie było dotychczas biblioteki powiatowej; zmieniła się sytuacja dwóch bibliotek w Wałbrzychu i w Kielcach (do 2002 roku funkcje grodzkie i ziemskie, obecnie tylko ziemskie).

*** Biblioteki powiatowe w Wałbrzychu i Kielcach straciły swoje podwójne funkcje

**** Utworzono MBP w Kielcach dla powiatu grodzkiego

Etapy powoływania bibliotek powiatowych:

Rok	Biblioteki powiatowe			
	ogółem	ziemskie	ziemskie i grodzkie	grodzkie
1999	139	72	11	56
2000	188	117	18	53
2001	234	162	25	47
2002	251	178	27	46
2003	264	192	25	47

Biblioteki powiatowe według województw (stan na 31.10.2003 r.):

Województwo	Liczba powiatów wg układu administracyjnego			Liczba powiatów realizujących zadania		Liczba bibliotek realizujących zadania powiatowe, dla powiatów:			
	ogółem	ziemskich	miast na prawach powiatu	ogółem	ziemskich	ogółem	ziemskich	ziemskich i grodzkich	grodzkich
Polska	379	314	65	280	215¹	264	192	25	47
dolnośląskie	29	26	3	16	13	14	11	2	1
kujawsko-pomorskie	23	19	4	15	11	15	11	-	4
lubelskie	24	20	4	23	19	10	16 ²	3	1
lubuskie	14	12	2	5	3	5	3	-	2
łódzkie	24	21	3	24	21	26	19	2	5 ³
małopolskie	22	19	3	21	18	23	17	1	5 ³
mazowieckie	42	37	5	22	17	18	13	4	1
opolskie	12	11	1	10	9	10	9	-	1
podkarpackie	25	21	4	16	12	14	10	2	2
podlaskie	17	14	3	14	11	11	8	3	-
pomorskie	20	16	4	14	10	13	9	1	3
śląskie	36	17	19	31	12	28	9	3	16
świętokrzyskie	14	13	1	8	7	8	7	0	1
warmińsko-mazurskie	21	19	2	12	10 ⁴	12	10 ⁴	1	1
wielkopolskie	35	31	4	35	31	33	29	2	2
zachodniopomorskie	21	18	3	14	11 ⁵	14	11 ⁵	1	2

¹ liczba powiatów ziemskich realizujących zadania (215) jest mniejsza od liczby bibliotek (217), w 2 powiatach po dwie biblioteki ziemskie;

² w powiecie ryckim w Wydziale Spraw Społecznych zatrudniono specjalistę do spraw bibliotek;

³ w Łodzi zadania biblioteki miasta na prawach powiatu pełni 5 bibliotek miejskich (dawniej dzielnicowych), w Krakowie – 4;

⁴ w powiecie elbląskim zadania realizują 2 biblioteki (Biblioteka Elbląska i Biblioteka Publiczna w Pasłęku); „Wirtualną Powiatową Bibliotekę Publiczną” dla powiatu olsztyńskiego policzono jako jedną; w programie uczestniczy 5 bibliotek gmin miejsko-wiejskich (Barczewo, Biskupiec, Dobre Miasto, Jeziorany, Olsztynek), 7 bibliotek gmin wiejskich (Dywity, Gietrzwałd, Jonkowo, Kolno, Purda, Stawiguda, Świątki) oraz WBP w Olsztynie (koordynator);

⁵ powiat gryfiński zadania zlecił dwóm bibliotekom : MiGBP w Gryfinie oraz Centrum Kultury. MBP w Chojnie.

Powiaty, które nie utworzyły bibliotek powiatowych (stan na 31.10.2003 r.):

Województwo	Liczba powiatów ziemskich	Liczba powiatów ziemskich, które realizują zadania		Powiaty ziemskie, które nie realizujące zadań biblioteki powiatowej		
		ogółem	%	ogółem	%	
Polska	314	215¹	68,5	99	31,5	
dolnośląskie	26	13	50,0	13	50,0	bolesławiecki, głogowski, górowski, jaworski, kamiennogórski, lubański, oławski, polkowicki, strzebiński, świdnicki, trzebnicki, wrocławski, złotoryjski
kujawsko-pomorskie	19	11	57,9	8	42,1	aleksandrowski, bydgoski, chełmiński, grudziądzki, lipnowski, sępoleński, świecki, żniński
lubelskie	20	19 ²	95,0	1	5,0	włodawski
lubuskie	12	3	25,0	9	75,0	gorzowski, krośnieński, międzyrzecki, nowosolski, strzelecko-drezdenecki, sulęciński, wschowski, zielonogórski, żarski
łódzkie	21	21	100	-	-	
małopolskie	19	18	94,7	1	5,3	krakowski
mazowieckie	37	17	45,9	20	54,1	gostyniński, grodziski, grójceński, legionowski, lipski, łosicki, makowski, mławski, nowodworski, ostrowski, otwocki, piaseczyński, płoński, przasnyski, sierpecki, szydlowiecki, warszawski zachodni, węgrowski, wyszkowski, żyrardowski
opolskie	11	9	81,8	2	18,2	głubczycki, kluczborski
podkarpackie	21	12	57,1	9	42,9	brzozowski, dębicki, jarosławski, krośnieński, leski, lubaczowski, łańcucki, ropczycko-sędziszowski, tarnobrzeski
podlaskie	14	11	78,6	3	21,4	augustowski, bielski, hajnowski
pomorskie	16	10	62,5	6	37,5	człuchowski, gdański, malborski, starogardzki, sztumski, tczewski
śląskie	17	12	70,6	5	29,4	gliwicki, kłobucki, lubliniecki, bieruńsko-lędziński, zawierciański
świętokrzyskie	13	7	53,8	6	46,2	buski, jędrzejowski, ostrowiecki, sandomierski, starachowicki, staszowski
warmińsko-mazurskie	19	10 ³	52,6	9	47,4	działdowski, etcki, giżycki, kętrzyński, mrągowski, nidzicki, nowomiejski, piski, szczycieński
wielkopolskie	31	31	100	-	-	
zachodniopomorskie	18	11 ⁴	61,1	7	38,9	białogardzki, gryficki, kołobrzegi, policki, pyrzycki, świdwiński, wałecki

¹ liczba powiatów, w których powołano biblioteki jest mniejsza (215) od liczby bibliotek (217);

² w powiecie ryckim w Wydziale Spraw Społecznych zatrudniono specjalistę do spraw bibliotek;

³ w powiecie elbląskim zadania realizują 2 biblioteki (Biblioteka Elbląska oraz Biblioteka Publiczna w Pasłęku);

⁴ powiat gryfiński zadania zlecił dwóm bibliotekom: MiGBP w Gryfinie oraz Centrum Kultury. MBP w Chojnie.